

Kalçoro Kökülov

(1953)

Kalçoro Kökülov, 1953 yılında Oş ili Toktogul ilçesinde doğdu. 1972 yılında Kırgız Devlet Üniversitesinin Filoloji Fakültesini kazandı ve 1976 yılında bitir-

di. "Küzgü Obon" (Sonbahar Bestesi) (1982), "Mezgil Irgaktarı" (Zaman Nağmeleri) (1988), "Aptaptuu Ayıl" (Afıtaplı Köy) (1990) adlı şiir kitabının yazarıdır.

Şiirler

EL

Bir mezigil kök ayranday uyup koyup,
Bir turup türmöktölüp bulut bolup,
Bir kezeñ tebelenip kiyiz misal,
Bir uçup teñiriñen uluk bolup,
Kayran curt kazganaktap,
Kañça cıl, kañça kılım kelgen tura.
Esebi eçki eken go,
Ençisi ermen tura...

Bir kezde türmöktölüp,
Birigip ırbap kelip,
Küü etip köçkü bolup,
Küüsünön canıp taındı.
Küçtüüsün alıp tındı...

Kayran curt kasiettüü,
Kan cutkan kañçaları.
Kantse da ıyık naamduu,
Kantse da martabaluu.
Kayran el kasiettüü.

Miñ bolup, miñge ulanıp,
San bolup, sanga ulanıp,
Cüzünön şor tögölüp,
Cürögü kan çılanıp.
Üşkürük canın cırtıp,
Ümütün kañçılanıp.

Ezilip cele berip,
Etektey tebelenip.
Kamgaktay kaldalañdap,
Kalpaktay tegerenip...

Kayran el kasiettüü,
Uuuluñmun, kuluñ dağı.
Miziñmin cılooñdogu,
Mildetmin muunuñdağı.

Narkının kölümü cok, çenemi cok,
Namıska ayırbaştap bereri cok.
Mıyzamı -Makul. -Carayt.
Mansaptın keregi cok.
Kayran el ant eken go,
Aytkanı kerek kezde uluk bolup.
Kayran el ört eken go,
Şertine kerek kezde turup koyup,
Kañça cıl, kañça kılım kelgen tura.
Esebi eçki eken go,
Ençisi ermen tura...

HALK

Bir zamanlar ayran gibi mayalanıp,
Sonra yükselerek kümelenip bulut olup,
Bir dönem de tepelenip keçe misali
Sonra Tanrı'dan ulu olup
Güzel halkım artarak,
Yıllardan, asırlardan beri yaşamakta.
Hesabı keçiyleymiş,
Hissesi ot imiş...

Bazen toplanıp,
Birleşip büyüyerek,
Canlanıp akarak,
Melodisiyle duruldu...
Gücünü görüp duruldu.

Güzel kutsal halkım,
Kan yuttu niceleri.
Ne yaparsa yapsın şanlı,
Ne yaparsa yapsın mertebeli,
Güzel kutsal halkım.

Bin olup bine koşulup,
Sayı olup sayıya koşulup
Yüzünden dert okunan,
Yüreğine kan oturan.
Sıkıntı yüreğini yırtıp,
Ümidi kañçılanıp.

Devamlı ezilen,
Etek gibi savrulan.
Kamgak gibi sallanan,
Kalpak gibi yuvarlanan...

Güzel kutsal halkım,
Oğlunum, kulunum.
Mizinin dizginindeki,
Bileğindeki görevinim.

Değerinin haddi hesabı yok,
Senin sevgin değışilmez.
Nizamı, makul, uygun,
Makama gerek yok.
Güzel halkımın yemindir;
Söyledikleri her zaman.
Güzel halkım ateştir;
Alevlenen gerektiği zaman.
Yıllardan asırlardan beri yaşamakta.
Hesabı keçiyleymiş,
Hissesi ot imiş...

COL

Kaşkayıp külöt çındık.
Kaşkayıp catat coldor aldıñarda.
Ümütün köödönüñdö,
Tagdırıñ kancıgada...

"Oñ cakka ketkenderdin ölot atı,
Sol cakka ketkenderdin ölot özü,
Tüz ketken taalay tabat"
Dep apam comok aytıp berer ele.
Tüz kettim taalay izdep,
Tüşpödüm oñ cagına, sol cagına.
İşendim balalıktın comoguna,
İşendim apam aytkan col col barına.
Şaparda kariyt capcaş dubanalar.
Ezelten kele catkan dññ comoktor,
Ezelten kele catkan ulamalar...

Kaşkayıp catat coldor dañgıragan,
Çındıktın möörü bolup aldıñarda.
Maksatıñ köküröktö,
Şıbagañ kancıgada.
-Colooçum bakıt tileym akcoluña,
Oomiyn taalay tapkın saparıñan!
Ak bata agıp agıp tüşöyt,
Akpeyil kariyanın sakalınan.
Ak bata, appak sakal,
Argımak tuyagında elenet col.
Ak tilek, appak sapar,
Aalamda mindan ötkön keremet cok.

-2-

Coldosuñ ömür boyu,
Orundayt oyuñdağı bir tilegiñ.
Coldosuñ ömür boyu,
Colooçum ilkibeginn.

Kan coldor, örüm coldor,
Kan coldor, ömür coldor.
Bir uurtam içer suuñ bar,
Coluñdu içip çaldı.
Bir aytuu kereziñ bar,
Bir koçuş küñüñ kaldı.
Oo, düynö, opasızsiñ!
Oylonot karı bolcop,
Mürzögö cetçi col bar,
Mürzödön narı col cok.
Kaşkayıp külöt çındık,
Kaşkayıp catat coldor aldıñarda.
Tilegiñ kemekeyde,
Ömürüñ kancırada...

Bürküt özüñ urat imiş askaga,
Eger bolso keleşegi koogaluu.
Bürküttördün saltına
Kurman kılıp tagdırın,
Kurman kılıp soo canın.
Tee biyikten kargıp kelip kargıştay.
Tıyın körböy tirүүлüktü, carıktı,
Urmat tutup Bürküt atın,
Bürküt degen carlıktı.
Kara başın urat eken askaga.

YOL

Sırtarak güler gerçek.
Sırtır yollar önünüzde.
Ümidin yüreğinde,
Alın yazın atın terkisinde...

"Sağ tarafa gidenlerin ölüür atı,
Sol tarafa gidenlerin ölüür özü,
Düz gidenler kismet bulur"
Diye annem masal anlatırdı.
Düz gittim kismet arayıp,
Şapmadım sağ tarafa, sol tarafa.
İnandım çocukluğun masalına,
İnandım annem söylediye tamamına.
Seferde düldül zayıflar,
Seferde yaşlanır gencecik divaneler.
Ezelden beri gelen bilinen masallar,
Ezelden beri gelen efsaneler...

Sırtır yollar sayısız,
Gerçeğin mührü olarak önünüzde.
Maksadın gönlünde,
Geleceğin atın terkisinde.
-Yolcum baht diliyorum yoluna,
Nasip olsun kismet bulmak seferinden!
Hayır dualar dökülür,
Nur yüzlü ihtiyarın sakalından.
Hayır dua, ak sakal,
Atın ayağında biter yol.
İyi dilek, ak sefer,
Dünyada bundan iyi keramet yok.

II

Yoldasın ömür boyu,
Gerçekleştirir düşündüğün bir dileği.
Yoldasın ömür boyu,
Yolcum sakın durmayın.

Kan yollar, örme yollar,
Kan yollar, ömür yollar.
Bir yudum içecek suyun var,
Yolunu karanlık bastı.
Bir kelâmlık vasiyetin var,
Bir yaşamlık günün kaldı.
Ah dünya, vefasızsın!
Düşünür ihtiyar,
Mezara giden yol var,
Mezardan ileri yol yok.
Sırtarak güler gerçek,
Sırtır yollar önünüzde.
Dileğin dilinde,
Ömrün atın terkisinde...

Kartal kendini vurur imiş yükseğe,
Eğer geleceği olsa kavgalı.
Kartalların âdetine,
Kurban etti kaderini,
Kurban etti canını.
Yücelerden sıçrayıp gelerek
Beddua gibi.
Beş kuruş görmeden, sağlığı selameti,
Yüce tutup kartal adını,
Kartal denen namı.
Kara başını vurur imiş kayalara.

Öz ökümlün özü kıyıp çığıarıp,
Buyrun özün köz ırmemdik ölümgö,
Bir ün katpay özünö da, catka da,
Bürküt özün urat eken askaga!
Bul bir ölüm,
Ölüm emes sırttandık,
Muunday muunga kalıp kelgen murası.
Köz kaykıtıp, kol cetpegen askada,
Buzulbastan kala beret uyası.
Bul bir ölüm,
Bir ömürdün arkı uçu.
Ölüm emes muunday kalgan saltı uşu!
Bürküt bolup çalkıdıñbı biyikte,
Biyikten el,
Zor ömürdün narkı uşu!

-2-

Bul dañk emes, atak emes, bul ölüm,
Cön gana ölüm bürküttördün saltında.
Urpağına şek keltirböö mıyazmı.
Bul bir ölüm,
Cön gana ölüm,
Altın baa...

Hükmlünü kendi çıkarıp,
Anlık ölümle cezalandırıp,
Tek bir söz söylemeden kendine de, başkasına da,
Kartal vurur imiş kendini kayalara.
Bu bir ölüm,
Ölüm değil pervasızlık.
Nesilden nesile geçen miras.
Göz yetmeyen, ulaşılamayan kayada,
Bozulmadan kalır yuvası.
Bu bir ölüm,
Bir hayatın arka ucu.
Ölüm değil eskiden kalan,
Adet bu!
Kartal olup süzüldün mü yücede,
Yücede öl,
Büyük hayatın değeri bu!

II

Bu şan değil, nam değil, bu ölüm,
Basit bir ölüm kartalların adetinde.
Nesine söz getirmeme nızamı.
Bu bir ölüm,
Basit bir ölüm,
Altın değerinde...